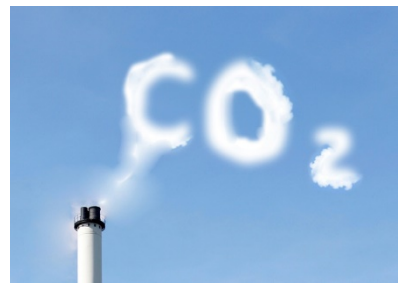

DOĞRULAMA REHBERİ

Türk Loydu; sera gazı emisyonlarının doğrulanması konusunda faaliyet gösteren akredite bir doğrulayıcı kuruluştur. Doğrulama sürecine yönelik süreç aşağıdadır:

1. Sözleşme Öncesi Süreç

Türk Loydu; doğrulama görevini kabul etmeden önce, işletme ve tesis hakkında gerekli bilgileri (onaylı ve güncel izleme planı vs.) toplar, değerlendirir ve doğrulamayı üstlenip üstlenemeyeceğine karar verir. İşletme ve TL arasındaki sözleşme; mevzuata tabii alan için, doğrulaması yapılacak emisyon raporunun raporlama yılının 15 Ekim tarihine kadar yapılmak zorundadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylı izleme planı olmayan tesislerle Tebliğ kapsamında doğrulama sözleşmesi imzalanamaz. Gönüllü alanda ise sözleşme tarihi için herhangi bir kısıtlama yoktur.

2. Sözleşme Sonrası Süreç

Sözleşme sonrası süreç; Türk Loydu doğrulama ekibinin oluşturulması ve işletmeden gerekli bilgi/belgelerin alınması ile başlar.

2.1 Stratejik Analiz

Doğrulayıcı; işletmeden bilgi/belgelerin temin edilmesinden sonra stratejik analize başlar. Temin edilen bilgi/belgeler stratejik analizin temelini oluşturur. Doğrulamanın başlangıcında, doğrulama sürecinde yürüteceği faaliyetlerin özelliği, ölçeği ve karmaşıklığını belirlemek üzere tesis ile ilgili tüm faaliyetler hakkında stratejik analiz yapılır. Daha önceki yıllara yönelik doğrulama gerçekleştirdiyse o yıllara ait doğrulama raporları ve kayıtları da tesisten talep edilir.

2.2 Saha Doğrulaması

Türk Loydu; saha ziyaret Saha denetimi yaparak izleme planı ve/veya emisyon raporunda sunulan prosedür, veri akışı vs. verilerinde değişiklik olup olmadığını, hangi ve tür dokümanite verinin mevcut olduğunu, kontrol faaliyetlerinin verimliliğini vs. kontrolleri yapar. Ayrıca doğrulayıcı analitik prosedürlerden oluşan ayrıntılı veri kontrolü, veri doğrulama ve uygulanan izleme metodolojisinin değerlendirmesi aşamalarını da yürütür. İzleme planı ve/veya sera gazı prosedürlerinin uygulanmasının kontrolü ve ayrıntılı veri kontrolü birbiri ile bağlantılı süreçler olup ayrı ayrı değerlendirilmez. Daha önceki yıllara ait doğrulama raporunda bahsi geçen uygunsuzlukların hala devam edip etmediği sorgulanır.

Proses analizinde ayrıca analiz gerektiren hesaplama faktörlerinin belirlenmesi için İR Tebliği uyarınca hazırlanmış ve Bakanlıkça onaylanmış örnekleme planının gereği gibi uygulanıp uygulanmadığı kontrol edilir. Analizlerin gerçekleştirileceği laboratuvarlar; TS EN ISO/IEC 17025 kapsamında akredite olmuş ise sadece laboratuvara ait akreditasyonun ilgili tarihlerde geçerliliği kontrol edilir. Yönetmelik çerçevesinde kullanılan akredite olmayan laboratuvarların; analiz, yöntem ve metotlarının kalite yönetim sistemi doğrultusunda olup olmadığı da END 398 Test Laboratuvarı Kontrol Formu ile doğrulayıcı tarafından kontrol edilir.

Hesaplama faktörlerinin analizi için çevrimiçi gaz kromatografinin veya analizörünün kullanılması durumunda ise, ilgili cihazlara ait düzenli doğrulama ölçümlerinin ve kalibrasyon hizmetlerinin sağlandığı doğrulayıcı tarafından kontrol edilir.

2.3 Hatalı Bildirim veya Uygunsuzlukların Önemliliğinin Değerlendirilmesi

TL tarafından belirlenen hatalı bildirim, uygunsuzluk veya mevzuata aykırı durumlar işletme tarafından giderilmelidir. Böyle bir durumda doğrulayıcı tarafından SGDF-08 Uygunsuzluk ve Hatalı Bildirim Formu doldurulur, şirket yetkilisi tarafından yapılacak düzeltme faaliyeti belirtilir, Türk Loydu tarafından bu düzeltme faaliyeti değerlendirilir ve bulgular kapatılır. Doğrulama raporu sonuçlanmadan önce düzeltilmemiş bulgular kalmış ise, bu durumların raporlanan toplam emisyon verisine etkisi doğrulayıcı tarafından değerlendirilir. Doğrulama görüşü oluşturulurken; önemli ve/veya düzeltilebilir nitelikte hatalı bildirimler içeren sera gazı emisyon raporları doğrulanmaz. Doğrulayıcı, doğrulama kararını alırken tabi olduğu önemlilik seviyesi hatalı bildirimlerin ihmal edilebileceği anlamına gelmez.

2.4 İyileştirme için Tavsiyeler

Türk Loydu;

- Risk değerlendirmesi,
- Veri akış faaliyetleri ve kontrol faaliyetlerinin geliştirilmesi, dokümantasyonu, uygulanması ve sürdürülmesi, kontrol sisteminin değerlendirilmesi,
- Veri akış faaliyetleri ve kontrol faaliyetlerine ilişkin prosedürlerin ve İR Tebliği uyarınca işletmenin oluşturması gereken diğer prosedürlerin geliştirilmesi, dokümantasyonu, uygulanması ve sürdürülmesi,
- Daha yüksek kademelere ulaşılması, risklerin azaltılması, izleme ve raporlama verimin arttırılmasıyla ilgili olanlar dahil olmak üzere emisyonların izlenmesi ve raporlanması hususlarına ilişkin işletmenin performansında iyileştirme yapılabilecek alanlar tespit ettiğinde, bu hususlar ile ilgili iyileştirme tavsiyelerini doğrulama raporunda belirtir.

Daha önceki yıllara ait doğrulama raporunda bahsi geçen iyileştirmeler gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği sorgulanır.

2.5 Bağımsız Gözden Geçirme

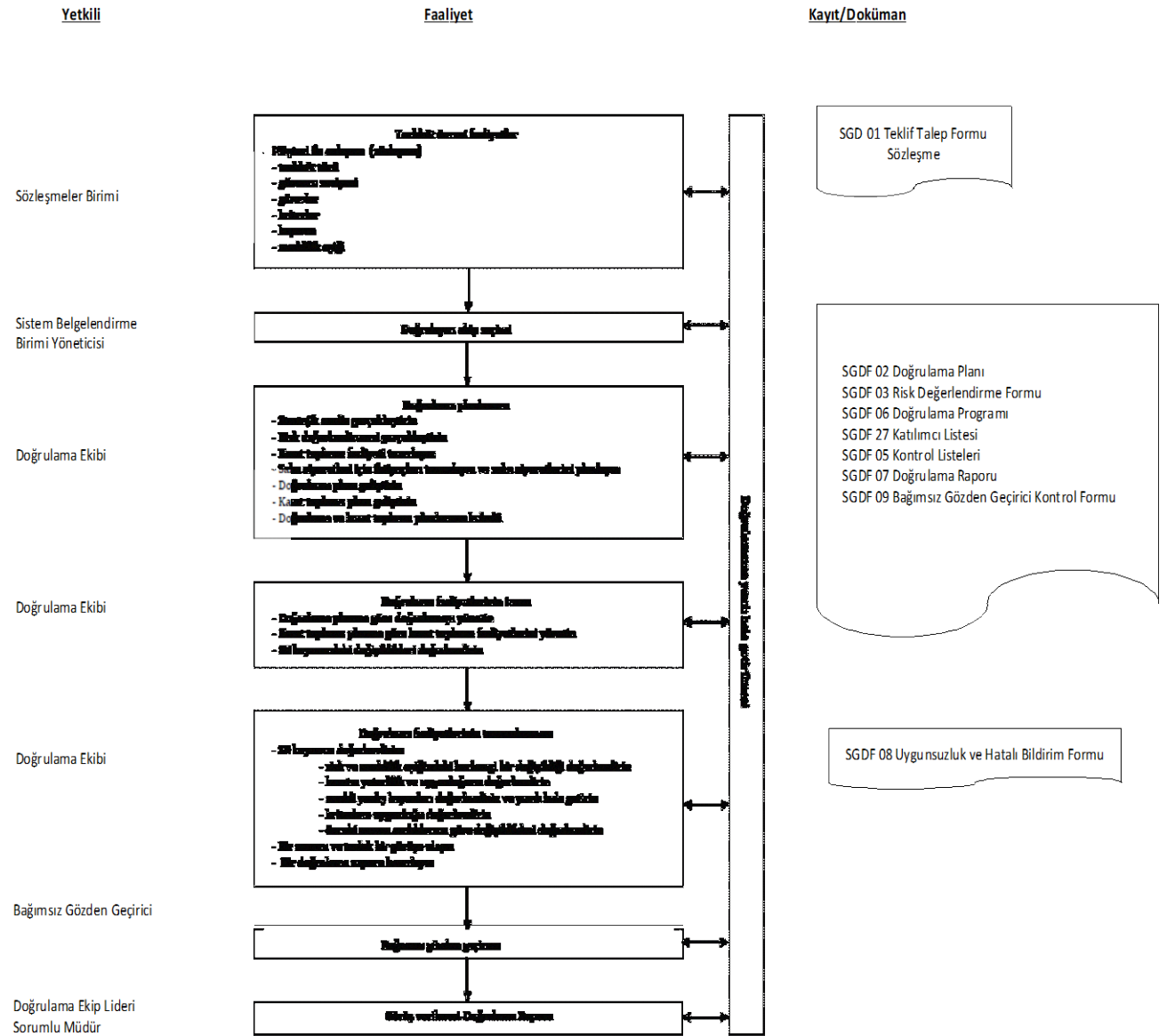
Doğrulama raporunun sonlandırılmasından önce, doğrulayıcının doğrulama sürecinde oluşturduğu tüm dokümantasyon ve taslak doğrulama raporu bağımsız bir son kontrolden geçirilir.

Bağımsız gözden geçirme çalışmaları, bağımsız ve yetkin bir baş doğrulayıcı tarafından gerçekleştirilir.

2.6 Doğrulama Raporu

Bağımsız gözden geçirme sürecinin de tamamlanmasıyla birlikte, sürecin son adımı olarak doğrulama raporu nihai hale gelmiş olur. Doğrulama esnasında elde edilen bulguların değerlendirilmesinin ve sonuçlandırılmasının ardından doğrulayıcı, online (<https://ecbs.cevre.gov.tr>) sistemde Doğrulama Raporunu doldurur, Türk Loydu adına sorumlu müdür tarafından elektronik olarak imzalanır ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına iletmek üzere, doğrulama raporu online portal üzerinden tesise iletilir. Tesis ise; doğrulanmış emisyon raporunu online sistem üzerinden Bakanlık'a ileterek yükümlülüğü yerine getirmiş olur.

Şekil 1: Doğrulama Süreci

2.7 Özel Doğrulamalar ve Geçerli Kılmalar

İade edilen doğrulanmış emisyon raporları:

Doğrulama raporu Bakanlığa ya da ilgili kurumlara iletilmek üzere işletmeye sunulduktan sonra; sera gazı emisyon raporunun önemli hatalı bildirimler içerdiğinin veya doğrulama sürecinin doğrulayıcı kuruluş tarafından makul güven seviyesinde bir doğrulama görüşü oluşturmaya engel olacak şekilde Tebliğ hükümlerine aykırı yürütüldüğünün aşağıda belirtilen değerlendirmeler sonucunda tespit edilmesi durumunda, hatanın etkisi ve yaygınlığına bağlı olarak doğrulama sürecinde yer almamış başka bir doğrulama ekibi oluşturularak doğrulama tekrarlanır ve raporlanır:

- Rapor sonrası işletmeden daha önce değerlendirilenlerden farklı verilerin iletilmesi,
- İç denetimlerde denetçiler veya bir sonraki doğrulama döneminde doğrulama ekibi tarafından hatalı doğrulama yapıldığına dair bulguya ulaşılması,
- Tebliğ maddesinin işletilmesi konusunda yorum farkı olması ve Bakanlığın işletme lehine uygulama yapılmasını talep etmesi.

2.8 Doğrulanamayan emisyon raporları

Doğrulama süreci Doğrulama Tebliği hükümlerine uygun şekilde yürütülmüş ancak işletme tarafından hazırlanan sera gazı emisyon raporunun doğrulayıcı tarafından makul güven seviyesinde bir doğrulama görüşü oluşturmaya engel olacak şekilde önemli ve/veya düzeltilebilir nitelikte hatalı bildirimler içermesi durumunda, sera gazı emisyon raporu doğrulanamaz; böyle bir durumda doğrulayıcı; doğrulama raporunda ihtiyatlı bir tahmini emisyon değeri belirleyerek, duruma dair sebepleri doğrulama raporunda açıklar.

2.9 Kapatılmış, kapatılacak veya faaliyetlerini durdurmuş tesislerin doğrulama süreci

Doğrulama Tebliği'nin yayım tarihinden önce bir işletmenin kapatılmış olması durumunda; doğrulayıcı, makul güven seviyesinde ilgili sera gazı emisyon raporunun önemli ve/veya düzeltilebilir nitelikte hatalar içermediğine dair görüş oluşturmıyor ise doğrulama raporunda ihtiyatlı bir tahmini emisyon değeri belirleyerek, sera gazı emisyon raporunun doğrulanamamasına dair sebepleri açıklar.

Doğrulama Tebliği'nin yayım tarihinden sonra bir işletmenin kapatılacak olması durumunda; doğrulayıcı, işletmenin faaliyetlerinin sona ermesinden önce doğrulama faaliyetlerini planlamakla ve işletme kapatılmadan önce saha ziyaretlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür.

Bu iki durum dışında işletmenin faaliyetlerini her ne sebeple olursa olsun durdurmuş olduğuna bakılmaksızın, doğrulama faaliyetleri onaylı izleme planı ve doğrulama tebliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilir.

3. Doğrulama Ekibi

Türk Loydu Doğrulama Ekibi; Baş doğrulayıcı, doğrulayıcı ve teknik uzmandan oluşmaktadır. Doğrulaması gerçekleştirilecek tesisin büyüklüğüne ve faaliyet kapsamına göre doğrulama ekibi üyeleri ve doğrulama günlerinde değişiklikler oluşabilmektedir. Türk Loydu, TS EN ISO 14065 standardına göre Türk Akreditasyon Kurumu'ndan (TÜRKAK) akredite olarak doğrulama çalışmalarını yürütmektedir.

Kısaltmalar:

TL: Türk Loydu

İR Tebliği: Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Hakkında Tebliğ

Ayrıntılı Bilgi için;

Türk Loydu Sera Gazı Doğrulama Birimimiz ile iletişime geçebilirsiniz.

(Tel: 0216 581 37 00)

EK-1**İşletme Tarafından Sağlanacak Bilgi ve Belgeler**

No	Gerekli Dokümanlar	Kanıt
1.	İzleme planının onaylı en güncel sürümü, varsa Bakanlıkça onaylı diğer sürümler ve Bakanlık onayının alındığına dair kanıt belgeler	
2.	İşletmenin veri akış faaliyetlerinin tanımı,	
3.	İşletmenin, İR Tebliği'nde belirtilen risk değerlendirmesi ve toplam kontrol sistemine ilişkin hususlar	
4.	Veri akış faaliyetleri ve kontrol faaliyetlerine ilişkin prosedürler de dahil olmak üzere, izleme planında yer alan prosedürler,	
5.	Tesisin sera gazı emisyon raporu (varsa)	
6.	İzleme ve Raporlama Tebliği uyarınca hazırlanmış ve Bakanlık tarafından onaylanmış örnekleme planı (varsa)	
7.	Raporlama dönemi sırasında izleme planında değişiklikler yapılmışsa, İR Tebliği uyarınca tüm bu değişikliklere ilişkin kayıtlar, ilgili konu hakkında Bakanlıkla yapılan yazışmalar vs.	
8.	İR Tebliğinin 59 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca hazırlanan rapor	
9.	İzleme ve raporlama için kullanılan veri tabanları ve veri kaynakları hakkında bilgi	
10.	Önceki Yıllarda Yapılan Doğrulamaya İlişkin Kayıtlar (varsa)	
11.	Diğer bilgi ve belgeler	